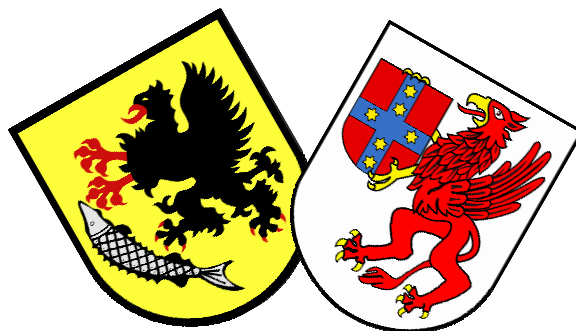

„Zaczarowane pejzaże”

Oznakowany żółtym prostokątem w kolorze szlaku oraz czarną sylwetką roweru na tle białego, kwadratowego pola. Początek i koniec szlaku w punkcie węzłowym 5 szlaków rowerowych w SZCZECINKU. Poprzez KRAINĘ TRZECH DOLIN, obszar lekko pofalowanej moreny dennej, aż po pradolinę rzeki GWDY, podąża żółty szlak rowerowy "ZACZAROWANE PEJZAŻE". Przemieszcza się klonowo-jaworowymi, lipowymi i jesionowymi alejami, pośród zagubionych w mozaice łąk i pól, wiosek i samotnych osad. Kolejne etapy podróży wytyczają, przydrożne krzyże i kapliczki, neogotyckie i ryglowe kościoły, ukryte w polodowcowym pejzażu szachulcowe zabudowania.

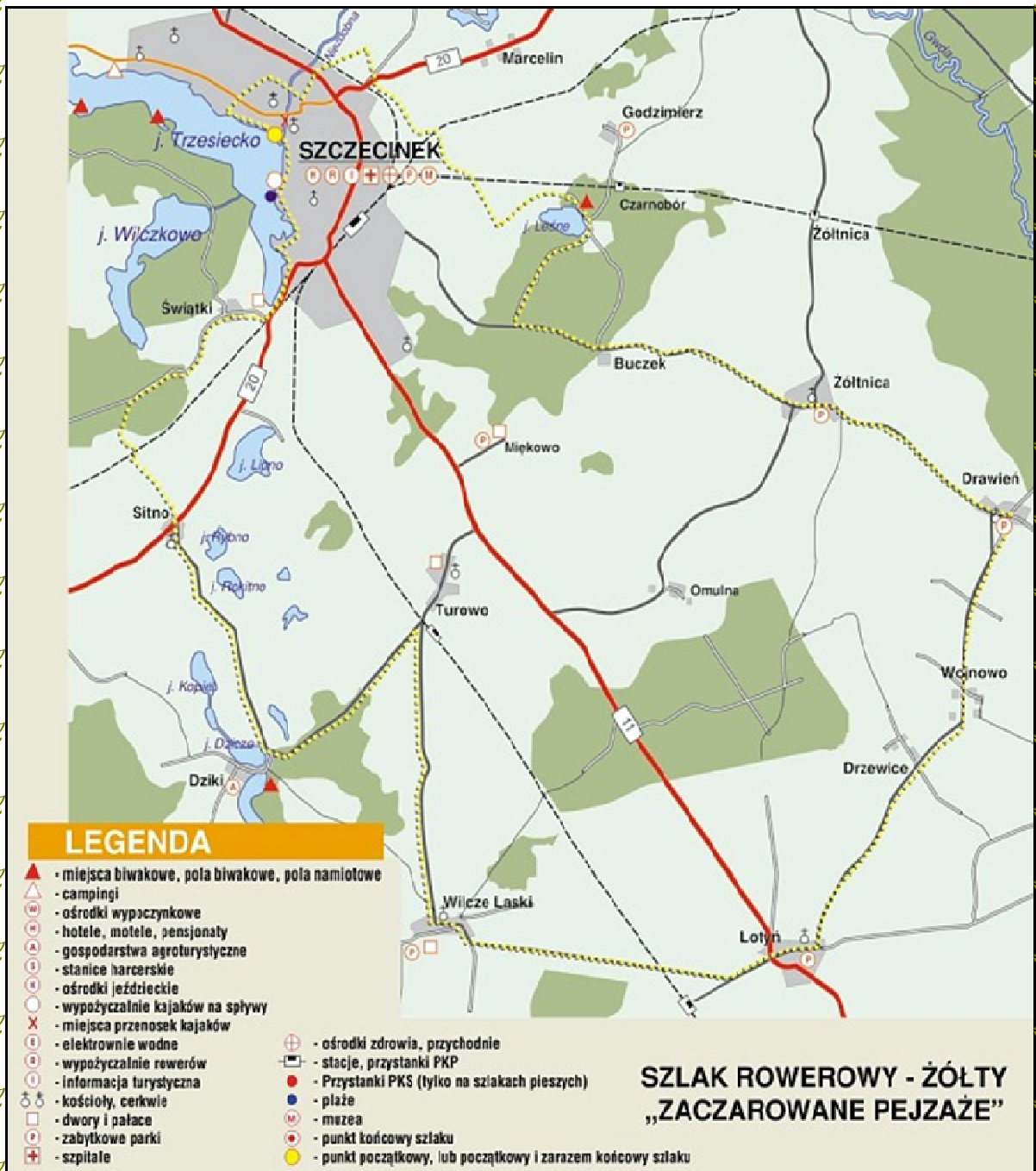
Niewielu z naszych kolegów myśliwych wie, iż przez środek naszego koła prowadzi jeden z piękniejszych turystycznych szlaków rowerowych zwany potocznie „ZACZAROWANE PEJZAŻE”. Przechodzi on przez ciekawsze tereny łowieckie będące pod naszą opieką. Rozpoczynając od rewiru DĘBOWO z usytuowanym tam rezerwatem pod nazwą „DĘBY WILCZKOWSKIE”, przechodząc dalej pola uprawne wokół Sitna aż wreszcie docieramy do terenów łowieckich wokół miejscowości Dzikie rewiru DZIKOWO. Z pięknymi widokami ścielącymi się wokół trasy przejazdowej a także mnóstwem stawów, mniejszych i większych jezior i tych, które posiadają i tych, które nie posiadają własnej nazwy. Przejeżdżamy następnie przez obrzeża rewiru TUROWO wjeżdżając niemal w środek rewiru CZARNOBÓR, aż w końcu kończąc w miejscowości SZCZECINEK tam gdzie rozpoczęliśmy trasę rowerową.

Przemieszcza się przez miejscowość Turowo a następnie Wilcze Łaski jest to przecież „serce” naszego koła. Dalej jedziemy przez Lotyń, Drawień i Żółtnice dojeżdżając do kompleksu leśnego „Czarnobór” i tam widzimy wprowadzone w roku 2011 daniela pasące się na okolicznych łąkach, bytujące w przepięknych lasach bukowych.

<http://www.powiat.szczecinek.pl/szlaki/zaczarow.php>

Chciałbym zapoznać kolegów myśliwych z tą trasą turystyki rowerowej, ponieważ na obszarach użytkowanych w celach łowieckich możemy spotkać turystów przemierzających się na rowerach, co nie zawsze jest mile widziane przez nas myśliwych i wchodzi to w pewien konflikt, ale wiedząc o tym, że możemy spotkać turystów, możemy mu przeciwdziałać i skutecznie uniknąć nieprzyjemnych dla nas sytuacji. Dodatkowo jednak posiadana wiedza, iż taki trakt turystyczny istnieje wzbogaca nas wewnętrznie i czyni z nas bardziej wartościowych ludzi, ponieważ wiemy więcej o miejscach w których żyjemy.

Turystyczna trasa rowerowa „Zaczarowane pejzaże”

Poprzez obszar naszego Koła Łowieckiego podąża żółty szlak rowerowy zwany popularnie "ZACZAROWANE PEJZAŻE". Przemieszcza się klonowo-jaworowymi, lipowymi i jesionowymi alejami, pośród zagubionych w mozaice łąk i pól, wiosek i samotnych osad. Kolejne etapy podróży wytyczają, przydrożne krzyże i kapliczki, neogotyckie i ryglowe kościoły, ukryte w polodowcowym pejzażu szachulcowe zabudowania.

opis trasy

W punkcie węzłowym szlaków rowerowych w miejskim parku, w punkcie styku ul. Ks. Elżbiety z linią brzegową jeziora TRZESIECKO, rozpoczynamy podróż żółtym szlakiem rowerowym "ZACZAROWANE PEJZAŻE". Alejkami miejskiego parku kierujemy się na południe wzdłuż linii brzegowej jeziora. W towarzystwie innych szlaków rowerowych, niebieskiego "DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO", czarnego "NIZICA" i zielonego "DOLINA PARSETY" mijamy dwa skwery z fontannami.

0,2 km
Przedostaje się po betonowym moście na drugą stronę rzeki NIEZDOBNEJ¹. Na przeciwnych brzegach rzeki usytuowane są, zamek książąt pomorskich i budynek szkoły muzycznej z 1902 roku, a za nim neogotycki kościół p.w. N.N.M.P. z 78 metrową wieżą z lat 1905 - 1908.

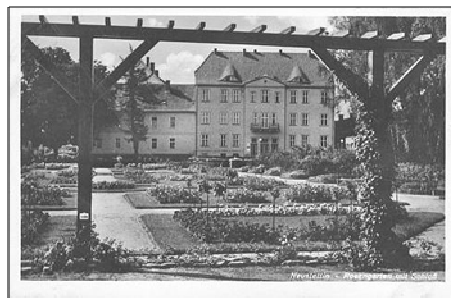
Kościół pod wezwaniem Narodzenia NMP jest jedną z największych i najpiękniejszych neogotyckich świątyń na Pomorzu Zachodnim. Został wzniesiony w latach 1905-1908 według projektu berlińskiego architekta O.Hosffelda jako kościół pseudobazylikowy, trójnawowy z transeptem i potężną 78 m. wieżą. Świątynię budowały największe ówczesne firmy budowlane w Szczecinku, m.in.E.Duske, R. Schreibera i Fülhbrüggego. Nadzór nad realizacją budowy sprawował okręgowy inspektor budowlany D.A. Schäfer. Szczecinecki Kościół zachwyca urozmaiconą bryłą, bogatą ornamentyką ścian oraz jednorodnym neogotyckim wyposażeniem wnętrza. Uwagę wchodzących do świątyni przyciąga prezbiterium z witrażami przedstawiającymi sceny z życia Chrystusa wykonane przez F. Müllera z Quedlinburga. Są one oprawą dla ołtarza głównego z obrazami autorstwa F. Übicha Narodzeniem Chrystusa i Zmartwychwstaniem inspirowanymi średniowiecznymi grafikami. Ołtarz wieńczy ażurowa neogotycka attyka i strzelisty pinakiel. pinakiel oknach naw bocznych umieszczono niewielkie witraże ze scenami obrazującymi mękę Chrystusa, wykonane według Wielkiej i Małej Pasji A. Dürera. Na emporze znajdują się organy firmy P. B. Völknera z Bydgoszczy. Do świątyni przeniesiono część wyposażenia z rozebranego w 1909 roku kościoła św. Mikołaja: manierystyczne epitafium Doroty Westreglen, żony szczecineckiego starosty P.Somnitza, pochodzące z I poł. XVII – wieczne świeczniki wiszące nad emporami bocznymi.

¹ Nizica (potocznie Niezdozna) – [strumień](#) wypływająca z jeziora [Trzesiecko](#) w [Parku Miejskim](#) w [Szczecinku](#), następnie przepływająca przez miasto, rozległe [trzęsawiska](#) i uchodząca do jeziora [Wielimie](#). Długość rzeczki wynosi 2300 m, a jej średni przepływ 0,850 m³/s [<http://pl.wikipedia.org/wiki/Nizica>]. Rzeczka przekopana została po ostatniej dużej powodzi, która zalała niemal całą powierzchnię miasta, przez inżynierów sprowadzonych z Holandii w celu zmeliorowania oraz osuszenia brzegu istniejącego jeziora Trzesiecko. Nazwę Nizica wprowadzono urzędowo [rozporządzeniem](#) w 1949 roku, zastępując poprzednią niemiecką nazwę strumienia – Nisedop-Fluss

0,3 km

U ujścia *NIEZDOBNEJ* z jeziora *TRZESIECKO* dostrzegamy południowe, najstarsze skrzydło zamku z XIV w. Nadbrzeżnymi, parkowymi alejkami przemykamy obok pomostu - przystani statku wycieczkowego *DANUSIA II*, plaży miejskiej, zespołu obiektów Ośrodka Sportu i Rekreacji z nowym stadionem piłkarskim, halą sportową "*ŚLUSARNIA*" i nową krytą pływalnią.

Najstarsza część zamku – skrzydło południowe zwane domem rycerskim pochodzi z I. poł. XIV w. Budowla powstała w miejscu wcześniejszego grodziska słowiańskiego na wyspie jeziora Trzesiecko. W wyniku obniżenia wód jeziora w końcu XVIII w. wyspa połączyła się z brzegiem brzegiem stała się półwyspem. Zamek

wzniesiono na rzucie prostokąta o wymiarach 13,6 m x 33,5 m. Najstarsze mury gmachu sięgające 7 m wysokości mają do 1,9 m grubości. Późniejsze skrzydło północne oraz wieżę więzienną przy wschodniej ścianie skrzydła południowego wzniesiono do końca XVI wieku. W latach 1606 – 1610 książę Filip II przebudował dom rycerski w stylu renesansowym na siedzibę księżnej Anny, która tu mieszkała w latach 1606- 1616. Krótco po tym Książę Ulryk zburzył skrzydło północne zwane bramnym i jego miejsce postawił nową bardzo okazałą renesansową rezydencję. Zamek łądem stałym łączył pomost zakończony mostem zwodzonym. Najstarszy widok miasta z mapy E. Lubinusa (1618 r) przedstawia północne skrzydło zamku, ale jeszcze sprzed przebudowy. Nowy gmach postawiony na słabych fundamentach rychło popadł w ruinę i ostatecznie został rozebrany na pocz. XIX w., a w jego miejsce wzniesiono nowe skrzydło. Więcej szczęścia miało skrzydło południowe, które po licznych remontach i przebudowach dotrwało do naszych czasów. Zamek był siedziba starostów, który w imieniu księcia sprawowali władze. W latach 1368-1390 był rezydencją księcia szczecineckiego Wacława V. W roku 1409 i 1423 odbywały się tu wielkie antypolskie zjazdy z udziałem wielkiego mistrza krzyżackiego Ulryka von Junkingena (1409) i króla Eryka I (1423). Kilkadziesiąt lat później, prawdopodobnie w 1457 roku. Krótco na zamku bawił wielki mistrz Ludwik von Erlichshausen. W latach 1606-1650 szczecinecki zamek był siedziba wdów książęcych. Pierwsza zamieszkała tu księżna Anna wdowa po Bogusławie XIII, później księżna Jadwiga wdowa po Ulryku. Szczególną rolę w historii miasta odegrała Jadwiga. W roku 1640 ufundowała drugie na Pomorzu Zachodnim gimnazjum istniejące do dziś, dotował tutejszy kościół św. Mikołaja oraz wspierała najuboższych mieszkańców, którzy z powodu trwającej wojny 3-letniej popadli w coraz większą nędzę. W roku 1653, już po śmierci ks. Jadwigi, zamek przejęła Brandenburgia i od tego czasu chylił się on ku upadkowi. W latach 1780-1793 w zabudowaniach zamkowych mieściła się manufaktura pasów brzuszných, a w latach 1800-1880 szpital i przytułek. W roku 1935 znajdowało się tu: muzeum, urząd pracy i prawdopodobnie siedziba gestapo. Po II wojnie światowej zespół zamkowy zajmowało wojsko najpierw radzieckie, a potem polskie. W latach 70-tych urządzono w zamku dom wczasowy, a od końca lat 80-tych stoi on pusty, po remoncie będzie służył on naszemu miastu, jako budynek reprezentacyjny.

Objedźdamy dużą zatokę z WYSPĄ ŚLUSARSKĄ. Docieramy do podnóża WZGÓRZA PRZEMYSŁAWA z widokową wieżą, zbudowaną w 1910 roku.

2,0 km

Wieża została wzniesiona w latach 1910-1911 jako monument poświęcony kanclerzowi Niemiec. Powstała z inicjatywy zawiązanego w 1907 roku „Towarzystwa Budowy Pomnika kanclerza Otto Bismarcka”. Usytuowano ją na wzniesieniu, na półwyspie południowo-wschodniego brzegu jeziora Trzesiecko, na miejscu średniowiecznego grodziska. Teren pod realizację obiektu przekazała miastu rodzina Dennig, właściciele majątku Juchowie i posesji przy obecnej ul. Szczecińskiej. Pomnik w formie wieży widokowej wzniesiona w kształcie smukłego ściętego ostrosłupa z głazów granitowych. Potężne kamienie o chropowatej powierzchni nadały jej surową i monumentalną formę. Na szczycie wieży wzniesiono taras, z którego rozciąga się daleki widok na miasto i okolice. Teren wokół wieży ukształtowano w formie tarasów i obsadzono krzewami. Podobne rozwiązania architektoniczne poświęcone Bismarckowi powstały wówczas w wielu pomorskich miastach: Szczecinie, Świdwinie czy Okonku. Obecną nazwę nadano wieży w 1948 roku na cześć księcia wielkopolskiego Przemysława II zamordowanego w 1296 roku przez margrabiów brandenburskich.

3,3 km

Ścieżką wijącą się przy lustrze wody docieramy do kładki na LIPOWYM POTOKU, uchodzącym do jeziora TRZESIECKO w jego południowym końcu. Rozstajemy się z niebieskim szlakiem rowerowym "DOOKOŁA JEZIORA TRZESIECKO". Wydostajemy się z jeziornej doliny. Asfaltową drogą objeżdżamy nadjeziorne wzgórze MARIENTRON, piętrzące się 19 m ponad poziomem wody w jeziorze. W XIV i XV wieku na wierzchołku wzniesienia stał kościół i klasztor augustianów.

3,7 km

Na prawo, od wjazdu do wioski ŚWIĄTKI, zlokalizowana jest ekspozycja starego sprzętu rolniczego. W głębi dziedzińca, na krawędzi wysokiej nadbrzeżnej skarpy jeziora TRZESIECKO, stoi bezstylowy dwór.

4,2 km

W prawo odbija żuźłowa droga do pobliskiego punktu początkowego ścieżki przyrodniczej "LAS KLASZTORNY", o dł. 3,9 km. Za ŚWIĄTKAMI żółty szlak rowerowy podąża na płd.-zach.

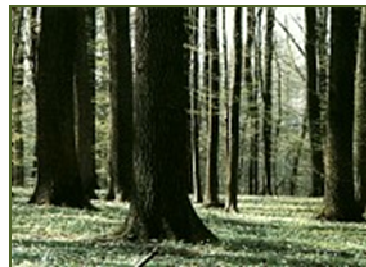
Na obszarze pomiędzy Świątkami a centrum miasta Szczecinka znajduje się porośnięte lasem wzgórze Marientron (Świątki), w miejscu tym od 1356 stał klasztor augustianów – eremitów, sprowadzonych ze Stargardu Szczecińskiego[4]. Klasztor fundacji książąt Pomorza Zachodniego, synów

Warcisława IV: Warcisława V, Bogusława V i Barnima IV Dobrego datowanej 2 lutego 1356. Na szczycie wzgórza Świątki pobudowano niewielki zespół budynków na planie prostokąta 35 m x 45 m z dziedzińcem pośrodku. W klasztorze żyło stale 12 augustianów-eremitów i kilku braci świeckich. W podziemnej krypcie kościoła przyklasztornego pochowane zostały księżne: Elżbieta, pierwsza żona Bogusława V (zm. 1361) i Zofia, żona Barnima IV Dobrego (zm. 1364). W 1470 klasztor został splądrowany przez Brandenburczyków, nadchodzący wiek reformacji nie sprzyjał rozwojowi i popadł w ruinę. Część materiału budowlanego wykorzystano w XVI w. do wzniesienia wieży późnogotyckiego kościoła św. Mikołaja. Ocalałe resztki witraży z klasztornego kościoła można obejrzeć w Muzeum Regionalnym w Szczecinku (wieża dawnego kościoła św. Mikołaja). Świątki zostały włączone w granice miasta Szczecinek 1 stycznia 2010. Wcześniej miała status osady w gminie wiejskiej Szczecinek. W kompleksie leśnym „Las Klasztorny” wybudowano w 1997 roku ścieżkę przyrodniczo - leśną. Na pamiątkę położonego niegdyś w tej okolicy Klasztoru "Marien-tron" nazwano ją "Las Klasztorny". Patronuje jej św. Franciszek z Asyżu. Długość ścieżki wynosi 3,9 km i w spacerowym tempie można ją pokonać w czasie ok. 3 godz. Trasa biegnie po niezwykle urozmaiconym pod względem przyrodniczym i krajobrazowym terenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu pod nazwą "Pojezierze Drawskie" pomiędzy jeziorami Trzesiecko i Wilczkowo. Na ścieżce zlokalizowane są 23 duże tablice edukacyjno-poglądowe, które uzupełniają 30 małych tablic. Niezależnie od licznej rzeszy mieszkańców miasta i turystów odwiedzających ścieżkę, Nadleśnictwo Szczecinek w oparciu o ten obiekt prowadzi zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży z okolicznych szkół. Leśnicy podczas lekcji terenowych przeprowadzają po ścieżce blisko 1000 osób rocznie. Działalność edukacyjna trwa praktycznie cały rok, ze szczególną intensywnością od kwietnia do października. Autorem i wykonawcą ścieżki jest Nadleśnictwo Szczecinek.

5,2 km Zagłębia się żużlową drogą w mieszany las.

5,8 km Omszały strażnik, stara lipa - pomnik przyrody, stoi na granicy leśno-florystycznego rezerwatu przyrody "DĘBY WILCZKOWSKIE".

Rezerwat przyrody utworzony został 1 września 1974 roku, stanowi obszar lasu o powierzchni 3,09 ha (do 21 maja 2004 r. - 1,62 ha) w Nadleśnictwie Szczecinek. 1 km na południowy zachód od południowego brzegu jeziora Wilczkowo, 2,5 km na południowy zachód od Świątków. Rezerwat położony na terenie obszaru chronionego krajobrazu Pojezierze Drawskie. Na wschodniej granicy rezerwatu pomnik przyrody lipa drobnolistna o obwodzie 440 cm. Celem ochrony jest zachowanie fragmentu lasu liściastego ze 150 letnim starodrzewiem dębu oraz ze stanowiskiem rzadkiej rośliny złoci pochwołistnej *Gagea spathacea* oraz innych cennych gatunków roślin, grzybówi zwierząt (złoci małej, śnieżycy wiosennej, przytulii wonnej, łuskiwnika różowego). Dla celów naukowych udostępniono cały obszar rezerwatu, a dla celów

edukacyjnych i turystycznych obszar o powierzchni ok. 1 ara.

6,2 km Za strugą, na obrzeżu rezerwatu żółty szlak "ZACZAROWANE PEJZAŻE" skręca w lewo na płd. w stronę SITNA. Rozstaje się z czarnym i zielonym szlakiem rowerowym. Opuszcza las przedostaje się przejazdem przez linię kolejową SZCZECINEK - STARGARD SZCZECIŃSKI.

8,7 km Poprzez pofalowany obszar pól dociera do neogotyckiego kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa z lat 1870 - 80, w wiosce SITNO.

9,0 km Klonowo-jaworowa aleja wynosi nas w stronę DZIKÓW na imponujące wzniesienie z przepięknym widokiem na dwa połodowcowe jeziora: RYBNO (pow.10 ha) i ROKITNO (pow. 9,5 ha). Wypełniają one środkową dolinę w KRAINIE TRZECH DOLIN. Pozostałe dwie doliny tworzą: jezioro TRZESIECKO, bezimienne oczko wodne i jezioro LIPNO, połączone nurtem LIPOWEGO POTOKU, oraz jezioro KOPIEL, bezimienne oczko wodne, jezioro DZICZE, RYMIERZEWO, PRZEŁĘG i KNIEWO połączone rzeką PŁYTNICĄ. Na zdjęciu miejscowość Przełęg z okresu lat 30 XX w. (wówczas miejscowość o nazwie – STEINFORTH)

10,8 km Przedostajemy się na przeciwległe wschodnie zbocze ciągu dolin skąd podziwiamy pejzaż z pobłyskującą taflą jeziora KOPIEL (141,4 m n.p.m., pow. 14,6 ha, gł. 3,4 m).

12,3 km Wstęgą asfaltowej drogi obsadzonej jaworami i klonami dojeżdżamy do wioski DZIKI. Na rozwidleniu dróg skręcamy w lewo na płn.-wsch. do TUROWA. Odbijając od szlaku na dno doliny z jeziorami DZICZE i RYMIERZEWO, odnajdujemy na początku tego drugiego niestrzeżone kąpielisko oraz miejsce biwakowe Nadleśnictwa Okonek. Za międzyjeziornym przesmykiem w DZIKACH znajduje się gospodarstwo agroturystyczne "DWOREK" kol. Eugeniusza Jankowskiego WWW.dworedziki.eu

15,3 km Na rozstaju dróg, przy przydrożnej kapliczce, obok stacji PKP w TUROWIE, kierujemy się na prawo do WILCZYCH LASEK. Warto jednak zajechać do TUROWA, gdzie na wzniesieniu stoi neogotycki kościół p.w. św. Józefa z 1879 r. a nieopodal tkwi przy stawie neogotycki pałac z 1896 roku.

Miejscowość Turowo lokowana jest na rok 1547. W miejscowości tej, znajduje się neogotycki kościół pw. Św. Józefa wybudowany w roku 1879 na

miejsu istniejącej wcześniej kaplicy z 1605 roku, kościół znajduje się na polodowcowym wzniesieniu w centralnej części wsi, nieopodal kościoła znajduje się pałac z roku 1896, który wybudowany był nad obecnie pozostałością jeziora zwanego „Turjesero” aktualnie niedużym stawem.

16,3 km Topolową aleją oddalamy się od wioski TUROWO. Mijamy osadę SPOTKANIE.

19,7 km W wiosce WILCZE LASKI ([niem.](#) Wulfflatzke), u zbiegu dróg, stoi neogotycki kościół p.w. Wszystkich Świętych z 1894 roku. W prawo, zbacza droga do ruin neogotyckiego pałacu z II poł. XIX w. z pozostałością naturalistycznego parku. Jadąc dalej kasztanową aleją można odnaleźć przed ścianą lasu nieczynne dawne awaryjne lotnisko wojskowe z istniejącymi pozostałościami wojskowej infrastruktury. Żółty szlak rowerowy skręca przy kościele na lewo, na wschód do LOTYNIA. Wstęgą lipowej, a potem klonowo-jaworowej alei przemykamy przez szachownicę pól, pomiędzy samotnymi koloniami.

Opuszczone przez wojsko lotnisko przy wsi Wilcze Laski koło Szczecinka znane jest w Polsce jako miejsce corocznych spotkań modelarzy lotniczych na Ogólnopolskim Pikniku Modelarzy. Doskonałe warunki terenowe i słynna przyjacielska atmosfera sprawiają, że na organizowane tam pikniki modelarskie przybywa bardzo liczne grono miłośników miniaturowego lotnictwa.

22,1 km Napotykam osamotnioną osadę KRUSZKĘ.

23,4 km Przejeżdżamy na wysokości stacji PKP LOTYŃ, na linii kolejowej SZCZECINEK - PIŁA.

25,4 km W wiosce LOTYŃ odnajdujemy wśród zwartej zabudowy, szkieletową konstrukcję pięknego kościółka p.w. Wniebowzięcia N.M.P. z 1794 r. Zarówno wystrój wnętrza jak i otoczenie ze starymi nagrobkami HERTZBERGÓW² - ARCEMBERSKICH są godne wyjątkowej uwagi.

² Hertzbergowie na tereny ziemi szczecińskiej przywędrowali prawdopodobnie z Frankonii, jako wolni chłopcy - pąkowie. Uszlachceni zostali dopiero w połowie XVI w. co uczynił Książę Bogusław X (ur. 28 lub

25,7 km Za świątynią, przy rozwidleniu asfaltowych dróg, rozciąga się podworski park z wieloma ciekawymi drzewami: dębami, bukami, jaworami, świerkami, grabami czy lipami. Z **LOTYNIA** żółty szlak rowerowy kieruje się na płn.-wsch. w stronę **DRAWIENIA**.

28,7 km Lipowa, a następnie jesionowa aleja wyznacza szlak, w lekko pofalowanym obszarze żyznych pól, w pobliżu małej wioski **DRZEWICE**. Niektóre zabudowania wyróżniają się elementami konstrukcji szkieletowej.

29,4 km W pejzażu pól jaśnieją pobielone ściany rozrzuconych wiejskich zabudowań wioski **WOJNOWO**. Zwracają uwagę charakterystycznymi motywami konstrukcji szkieletowej i dachami z czerwonej dachówki.

30,1 km Od kapliczki w **WOJNOWIE** - **WYBUDOWANIE** brzoza i dalej jesionowa aleja zmierza na skraj pradoliny rzeki **GWDY**.

29 maja 1454 zap. w [Słupsku](#) lub [Darłowie](#), zm. 5 października 1523 w [Szczecinie](#) – syn [Eryka II](#), [księcia wołogoskiego, słupskiego i szczecińskiego](#) oraz [Zofii](#)), nadał Jarosławowi Hertzbergowi wieś Lubnica i pustki zwane Lotyń i Vietenberg. Hertzbergowie dość szybko założyli cztery nowe wsie: Barkniewo, Borki, Brokęcino i Lotyń. Ta ostaną z czasem stała się główną siedzibą rodu i pozostawała w ich ręku nieprzerwanie aż do 1945 roku. Ale nie tylko jednak Hertzbergowie powiększali swoje posiadłości, przez zakładanie nowych osiedli. Podobnie robili chłopci z pobliskiego Okonka. Właśnie na tym tle doszło między nimi do ostrego zatargu, którego początki sięgają roku 1583.

Najbardziej znany z rodu **Ewald Friedrich von Hertzberg** (ur. [2 września 1725](#) w [Lotyniu](#)), zm. [22 maja 1795](#) w [Berlinie](#)) – [hrabia](#), polityk i [dyplomata pruski](#), minister spraw zagranicznych w latach [1768-1791](#).

W roku [1742](#) rozpoczął studia prawnicze w [Halle](#), które zakończył stopniem doktora praw w [1745](#). Zainteresował się tam pismami, które pisał i wydawał [Christian Wolff](#). W [1745](#) roku pruski MSZ [Heinrich von Podewils](#) zatrudnił go jako dyplomatę w [Kabinettsministerium](#) w 1745 roku. Jeszcze w tym roku Hertzberg pojechał jako sekretarz [legacji](#) na [wybór cesarza Rzeszy](#) do [Frankfurtu nad Menem](#).

Po [klęsce pruskiej pod Kolinem](#) (1757) pospieszył do Brandenburgii, by przygotować ją na atak wroga. W roku 1762 zawarł w imieniu Prus we [Wrocławiu](#) pokój z Rosją i Szwecją. Od roku [1763](#) pruski minister spraw zagranicznych ([Cabinetsminister](#)).

Hertzberg w [1790](#) zawarł [taktyczne przymierze](#) z [Polską](#), od której pragnął uzyskać dla [Prus Gdańsk](#) oraz [Toruń](#), w zamian za zwrot [Galicji](#) przez [Austrię](#) (co miało być przedmiotem osobnych negocjacji). Tzw. plan zamienny Hertzberga spalił jednak na panewce, wobec uchwalonej we wrześniu 1790 deklaracji [Sejmu czteroletniego](#) o niepodzielności ziem [Rzeczypospolitej](#).

Materiał pobrany ze strony <http://pl.wikipedia.org/> oraz <http://www.szczecinek.org/>

31,9 km Z wstęgi asfaltowej drogi roztaczają się odległe, przymglone perspektywy w kierunku wschodnim, na bezkres iglastych borów.

32,3 km Żółty szlak rowerowy "ZACZAROWANE PEJZAŻE" gwałtownie opada po zboczu pradoliny do wioski *DRAWIEŃ*.

33,2 km Wzdłuż przypałacowego parku, z częściowo zachowaną neogotycką kapliczką - mauzoleum, dojeżdżamy do ryglowego kościoła p.w. M.B. Różańcowej z 1695 roku, z piękną polichromią na stropie wewnętrznym. Wieża kościoła pochodzi z 1927 r. zwieńczona jest czworobocznym dachem ostrosłupowym. Kościół funkcjonuje bez wyodrębnionego prezbiterium

33,5 km Za *DRAWIENIEM* odkrywają się interesujące, rozległe krajobrazy.

34,5 km Klonowo-jaworową aleją przedostajemy się przez głęboką dolinę rzeczki *OSOKI*, dopływu *GWDY*.

36,4 km Wśród domostw wioski *ŻÓŁTNICY* uwagę przykuwa szachownica ścian ryglowego kościoła p.w. M.B. Częstochowskiej z 1821 r. W wolno stojącej drewnianej dzwonnicy umieszczone są dwa dzwony. Jeden z nich, z brązu, gotycki z 1556 roku jest najstarszym w okolicy. *ŻÓŁTNICĘ* opuszczamy w kierunku płn.-zach., w stronę *SZCZECINKA*.

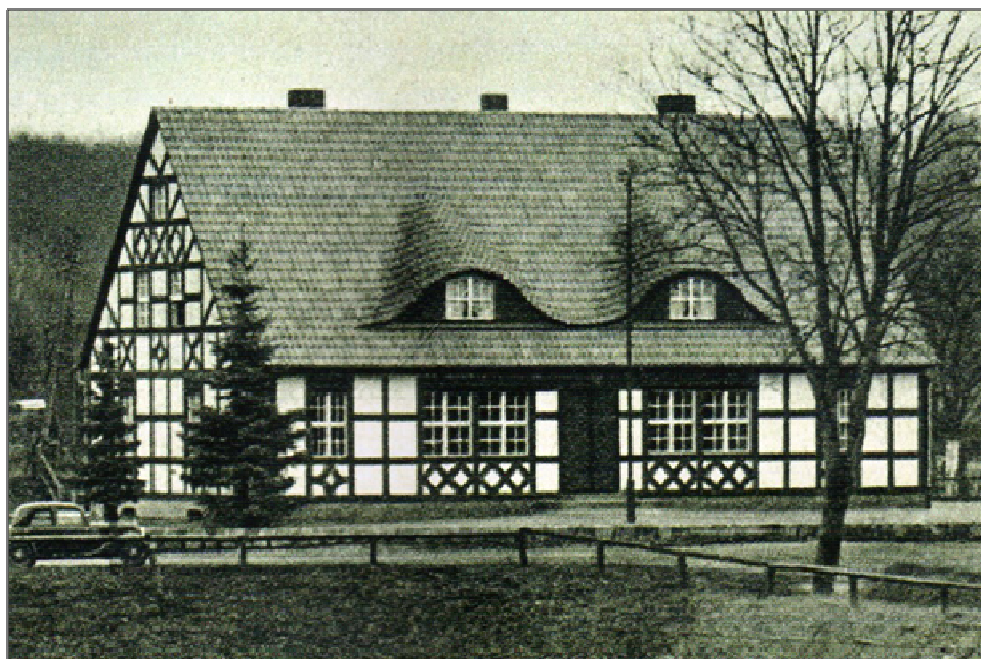
Żółtnica – wieś w Polsce położona w województwie zachodniopomorskim, w powiecie szczecineckim, w gminie Szczecinek. Przed 1945 roku nazwa Solnitz, pochodząca od znajdującego się we wsi składu soli przy szlaku solnym Kołobrzeg - Szczecinek - Lędyczek. We wsi znajduje się zabytkowy park dworski z drugiej połowy XIX wieku, kościół ryglowy z 1821 roku oraz dzwonnica z XIX wieku.

39,6 km Za osadą *BUCZEK* zagłębiajmy się w mieszany *CZARNOBORSKI LAS*. Przedostajemy się przez granicę miasta *SZCZECINKA*.

41,1 km Od śródleśnego rozwidlenia asfaltowych dróg podążamy na płn.-wsch., do *CZARNOBORU*. Podziwiamy piękne partie bukowego drzewostanu.

42,8 km Nad brzegiem jeziora LEŚNEGO (143,8 m n.p.m., pow. 16,67 ha) mijamy siedzibę Nadleśnictwa Czarnobór.

Po opuszczeniu poligonu Borne Sulinowo przez jednostki Armii Radzieckiej utworzono w 1993 roku Nadleśnictwo Czarnobór. Historia tego terenu i pierwsze historyczne zapiski z XVI wieku mówią o założeniu w tym okresie osady pod nazwą Linde bei Krangen (Lipa koło Krągów) - obecne miasto Borne Sulinowo, a w odległości 5 km na południe, wsi Gross Born (Wielki Zdrój). Do pierwszej wojny światowej obszary te były w posiadaniu własności rolno-leśnych. Około 1920r. tereny te objął niemiecki Skarb Państwa tworząc Nadleśnictwo Freierswald z siedzibą w Marianowie. W 1935 roku decyzją władz III Rzeszy Niemieckiej z terenów tych wysiedlono ludność i utworzono poligon artyleryjski a w Linde Szkołę Oficerską Artylerii. To tutaj właśnie koncentrowały się wojska pancerne Guderiana przed atakiem na Polskę w 1939 roku, tutaj też Rommel szkolił swój korpus na Afrykę. W czasie II wojny światowej zlokalizowane tu były obozy jenieckie - m.in. Oflag IID Gross Born, w którym przebywali m. in. St. R. Dobrowolski i Leon Kruczkowski. Pod koniec wojny obszary te zostały zajęte przez wojska radzieckie i użytkowane, jako poligon wojskowy do 21.08.1992r. W tymże roku (1992) pożary wierzchołkowe zniszczyły ponad 3 tys. ha wrzosowisk i lasów.

Siedziba Nadleśnictwa Szczecinek w miejscowości Czarnobór – zdjęcie z przed II w.ś. (zbiory archiwalne)

Nadleśnictwo Czarnobór w obecnym kształcie powstało 1 stycznia 1993 roku. Jest jednym z trzydziestu nadleśnictw RDLP w Szczecinku. Gospodaruje na powierzchni 13 383,33 ha. Jednak o jego specyfice decydują tereny popoligonowe, zajmujące obecnie aż 9 656 ha.

Przy przydrożnym drewnianym krzyżu, którego donatorem i wykonawcą był kol. Stanisław Lecko, obok pola biwakowego Nadleśnictwa Czarnobór, 42,9 km skręcamy w lewo wzdłuż brzegu jeziora z niestrzeżonym kąpieliskiem.

43,2 km Nadjeziorną skarpę porastają dwa stare dęby - pomniki przyrody.

43,6 km Za ostatnimi zabudowaniami kończy się wstęga asfaltowej drogi i urywa ściana lasu. Gruntowa droga wiedzie wśród pagórków, obok ceglanej stacji transformatorowej, dwóch samotnych gospodarstw, do przejazdu na linii kolejowej *SZCZECINEK - CHOJNICE*. Z wyniesień terenu rozległe widoki na miasto *SZCZECINEK*.

46,5 km Za drugim przejazdem kolejowym, na linii *SZCZECINEK - MIASTKO*, zmieramy na lewo, w kierunku zachodnim.

47,8 km Przy przejeździe kolejowym, na linii kolejowej *SZCZECINEK - GRZMIŁA*, przedostajemy się przez szosę *SZCZECINEK - GWDA*, w ulicę Rybacką. Przejeżdżamy drogą pomiędzy oczyszczalnią ścieków, a ogródkami pracowniczymi.

49,1 km Za przejazdem kolejowym na linii *SZCZECINEK - GRZMIŁA*, kontynuujemy podróż ulicą Wodociągową.

49,6 km Przejeżdżamy obok *WZGÓRZA STODÓŁ* (św. Jerzego) z wieżą wodociągową.

We wschodniej części miasta, u zbiegu ulic Lipowej i Szafera wznosi się niewielkie Wzgórze Wodociągowe, zwane także Wzgórzem św. Jerzego. W tym miejscu stała niegdyś kaplica i szpital, a właściwie przytułek dla chorych i zniedołężniałych. Zgodnie ze średniowiecznym obyczajem to właśnie św. Jerzy patronował tego typu miejscom. W późniejszym czasie założono na wzgórzu cmentarze. Zimą 1813 r. przez Szczecinek wiodła trasa powrotu niedobitków napoleońskiej armii z zakończonej klęską wyprawy na Moskwę. Drogę odwrotu

Francuzi znaczyli kopcami mogił pozostawianych w całych Prusach. Umierali z ran odniesionych w boju, odmrożeń i ogólnego wycieńczenia. W Szczecinku, na wzgórzu, w sąsiedztwie cmentarzy pochowano 119 żołnierzy Napoleona. Na miejscu francuskiego cmentarzyka w 1997 r. odsłonięto ładny pomnik; na prostopadłościenną kolumnie z pamiątkowymi napisami w języku polskim i francuskim stanęło popiersie anonimowego żołnierza. Z ubioru - cesarz Francuzów, z oblicza - księżę Józef Poniatowski, słowem - kwintesencja epoki napoleońskiej.

49,7 km Przy Zborze Ewangelicko - Augsburskiego, skręcamy w prawo w ul. Szafera³.

Stojący obecnie przy ul. Wodociągowej dom pogrzebowy wybudowano na początku XX w. na tzw. Wzgórzu Stodół. Otaczał go cmentarz żydowski (kirkut), który zniszczono w latach powojennych. Dziś budynek, w którym znajduje się zbór ewangelicko-augsburski, jest jedyną pozostałością świadczącą o bytności w Szczecinku ludności pochodzenia żydowskiego.

Ulicami: Szafera i Zieloną, dojeżdżamy do skrzyżowania z ul. Koszalińską. Wraz z czerwonym szlakiem rowerowym "SZCZECINECKIE JEZIORA" podążamy ul. Jeziorną ku linii brzegowej jeziora TRZESIECKO.

51,0 km Od przybrzeżnej restauracji "JOLKA" zmierzamy alejkami miejskiego parku do punktu węzłowego. Mijamy WYSPĘ ŁABĘDZIĄ połączoną z lądem drewnianym mostkiem oraz przystań wodną.

51,7 km Za rzędem wyniosłych jesionów, obok budynku Liceum Ogólnokształcącego, przy lustrze wody jeziora TRZESIECKO, kończymy podróż żółtym szlakiem "ZACZAROWANE PEJZAŻE".

³ **Władysław Szafer** (ur. [23 lipca 1886](#) w [Sosnowcu](#), zm. [16 listopada 1970](#) w [Krakowie](#)) – polski [botanik](#), profesor [UJ](#) (w latach [1936-1938](#) rektor), dyrektor krakowskiego [Ogrodu Botanicznego](#), wieloletni dyrektor Instytutu Botaniki UJ.